

Kijken in elkaars broodtrommel...

Resultaten uit interviews over diversiteit en inclusie met lerarenopleiders, basisscholen en andere stakeholders t.b.v de NLA.

Door: drs. Marette Ebert
Lectoraat Diversiteitsvraagstukken

Opdracht en vraagstelling

Onderzoek wat lerarenopleiders en praktijkopleiders nodig hebben om zich te bekwamen op het gebied van inclusief lesgeven en het ontwikkelen en uitvoeren van een inclusief curriculum. Breng de verschillen per regio in kaart.

Adviseer hoe inclusiviteit verweven kan worden in de bouwstenen die worden gemaakt voor het NLA curriculum.

Vragen over o.a.:

- Diversiteit docententeam en studenten/leerlingen
- Inclusie
- Inclusief onderwijs
- Inclusie onderwerpen binnen en buiten het curriculum
- Wat mist er in het huidige programma?
- Wat zijn de wensen en behoeften op het gebied van professionalisering?
- Wat zijn de knelpunten om inclusief onderwijs uit te voeren?

Aanpak interviews

- Lerarenopleiders en basisscholen
 - HRM en decaan
 - Oproep nieuwsbrief en via managers
 - 4 respondenten Haarlem
 - 2 respondenten Den Haag
 - 2 respondenten Rotterdam
 - 2 respondenten Dordrecht
 - 1 respondent Alkmaar
 - 4 respondenten basisscholen
 - 1 respondent HRM
 - 1 respondent studentendecaan Alkmaar
-
- Lerarenopleiders: Levensbeschouwing, Pedagogiek, Nederlands, Dans & Drama, 2^e taalverwerving, specialisatie jonge kind, etc.

Aanpak analyse

Iedere locatie is apart gelabeld en gecodeerd.

Basisscholen zijn gezamenlijk gelabeld en gecodeerd.

Interviews met decaan en HRM zijn apart gelabeld en gecodeerd. Deze zijn gebruikt als verdere verdieping op thema's zoals ervaren druk door studenten en aannamebeleid Inholland.

Diversiteit

- De Pabo docententeams zijn divers op o.a. sekse, leeftijd, wel/geen religie. Minder is bekend over seksuele geaardheid en de culturele diversiteit is weinig divers.

“Vrij normatief, wit, weinig divers, weinig kleur”(Den Haag)

- Er zijn over het algemeen meer vrouwelijke studenten dan mannelijke en er is grote diversiteit in leeftijd en levenservaring door de verschillende varianten. Culturele diversiteit is bij de voltijd en deeltijd vrij laag maar bij o.a. AD Pep en de Flex opleiding in meerdere mate.

“Daar zit wel diversiteit, zeker. Alleen op onze opleiding, wel minder dan bij wat ik zie bijvoorbeeld Social Work of bij andere opleidingen. Ja ja dus wel minder. Nee, ik denk niet dat het een hele representatieve mix is of zo. Dat denk ik niet. Nee, nee” (Rotterdam)

“Pabo publiek is vrij wit zeg maar, en daar verbaas ik me dan over” (Den Haag)

Diversiteit

- **Op de basisscholen zijn de docententeams voornamelijk vrouw en zonder migratieachtergrond. De culturele diversiteit van de leerlingenpopulatie wordt echter bepaald door de omgeving waar de school staat.**

“Nee, Het is. Het is een erg witte school. We hebben een geadopteerd jongetje op school, de rest wit ja even heel kort door de bocht, zodat het duidelijk is hoor. Als je kijkt naar het mengelmoesje. Nee, die is er niet (Basisschool in Overveen)”.

“Van kleur is heel duidelijk aanwezig. Wij hebben in percentage is het eerder 90% gekleurd, 10% wit, zeg maar. We bijvoorbeeld een leerling die meervoudig gehandicapt is en een meisje die geadopteerd is uit Afrika” (Basisschool Papendrecht)

Diversiteit

- **Verschillende respondenten maken zich zorgen over de lage culturele diversiteit van de Pabo en noemen dit ook een knelpunt als het gaat over diversiteit en inclusie.**

“En als je een heel wit team hebt, dan wordt het ook lastiger voor studenten van kleur om zich thuis te voelen. Dus dan ga je die ook niet aantrekken en dan heb je een soort negatief sneeuwbaaleffect” (Den Haag)

“Ik heb een Marokkaanse collega. Maar waar is de Turkse, waar is die Chinese, waar is die noem het maar. Het is niet zo dat ze niet te vinden zijn. Ze zijn er” (Haarlem)

“De populatie van studenten en docenten zijn redelijk op elkaar afgestemd maar minder op de context”(HRM).

“Ik heb ook niet het idee dat ik hier omdat we een minder divers team zijn, dat ik hier iets mis daarin omdat ik denk dat het past bij de regio waarin ik werk”. (Dordrecht)

Diversiteit & Inclusie

- **De decaan geeft aan dat diversiteit en inclusie een veel grotere rol spelen dan wellicht gedacht wordt. Ook op zgn. 'witte' locaties.**

“Men denkt soms nog dat racisme niet zo’n belangrijk onderwerp is op ‘witte’ locaties of scholen, maar dat is het natuurlijk juist wel. Als je het enige kind van kleur in de klas bent of de enige student van kleur. En wij hebben natuurlijk gewoon ook studenten van kleur. En die hebben ook weer kids in de klas van kleur. Maar het gaat bij inclusie niet alleen om racisme, maar ook om discriminatie. Er spelen bij functiebepeningen ook nog vaak misverstanden over autisme of adhd of er worden soms onhandige opmerkingen gemaakt tegen studenten over dyslexie. Of vooroordelen over studenten met psychische problemen of langstudeerders, of bijvoorbeeld transgender kinderen of nonbinaire studenten. Nou ja, je kan eigenlijk wel doorgaan. Er zijn zoveel inclusie onderwerpen”.
(Decaan Alkmaar)

Inclusie

- Er zijn mooie omschrijvingen van het begrip inclusie die goed weergeven wat de kern is. Het begrip is vrij duidelijk bij de respondenten.
- Bij basisscholen wordt er vaker genoemd dat het erom gaat dat mensen met beperkingen ook mee kunnen doen.

“Dat je mag afwijken van de mainstream”(Rotterdam).

“Het is denk ik meer inclusie dat ook iedereen zich gezien heeft gehoord en welkom voelt en ik denk dat inclusie dus niet zozeer in randvoorwaarden zit, maar meer in een cultuur die je uitstraalt met elkaar”. (Dordrecht)

“Nou ja, Dat is heel simpel dat iedereen zichzelf zou mogen zijn, maar en dat je allemaal kijkt, je bent niet allemaal hetzelfde, maar je hoort wel als gelijkwaardig behandeld te worden”. (Den Haag)

Inclusief Onderwijs

- **Aandacht besteden aan inclusief onderwijs lijkt meer docentafhankelijk. Het is ook vaak niet duidelijk welke collega ermee bezig is en het lijkt niet ingebed. De ene locatie is er veel mee bezig en het team ziet het ook als belangrijk en het andere team is er minder mee bezig.**

“Ja, want als ik weg zou gaan, weet ik niet zeker of iemand anders daar ook die aandacht aan geeft binnen de colleges jeugdliteratuur als die overgenomen worden. Het ligt niet vast (Den Haag)”

- **Het wordt soms geïnterpreteerd als gedifferentieerd onderwijs of passend onderwijs.**

“Vind ik een hele lastige vraag, want Ik heb nooit echt collega's gehoord over inclusiviteit, maar wel over differentiëren”(Haarlem)

Inclusief Onderwijs

- **Op basisscholen met een diverse studentenpopulatie op het gebied van migratieachtergrond heeft men veel ervaring met inclusief onderwijs.**

“Maar eigenlijk doe je al heel veel zonder dat je daar aan denkt. Je bent er eigenlijk heel erg. Nou ja, bijna de hele dag wel mee bezig. Elke dag komt er wel iets voor waaruit blijkt dat we allemaal heel divers zijn”. (Basisschool Rotterdam)

“Maar we vinden het wel belangrijk dat je inderdaad elkaars broodtrommel laat zien aan elkaar hè van nou ja, wat heb jij bij je”. (Basisschool Rotterdam)

Inclusie onderwerpen binnen en buiten het curriculum

- Binnen het curriculum zijn er meerdere onderwerpen gericht op diversiteit, inclusie en kansengelijkheid. Op alle locaties wordt er aandacht aan besteed en zit het op meerdere manieren ergens in het curriculum. Dan gaat het voornamelijk om Levensbeschouwing, Burgerschap, themaweken, woordenschatonderwijs, het vak Diversiteit, etc.

“De straatcultuur, thuiscultuur, schoolcultuur, dat soort dingen krijgen studenten bij ons. Dat is niet supersterk verankerd maar het zit in ons curriculum. Maar dat is niet een enorme lessenreeks, zeg maar, hè? Daar krijgen ze dan een of twee lessen over. Maar het aanbod is er wel”. (Dordrecht)

- Buiten het curriculum zijn er niet veel activiteiten zoals vieringen of andere initiatieven die gericht zijn op diversiteit en inclusie. Teams zouden daar wel graag een start mee willen maken.

Wat mist er in het huidige programma?

- Studenten laten meekijken op plekken waar ze normaal niet komen
 - Vak integratie stimuleren
 - Samenwerking studenten stimuleren
 - Tijd en ruimte (Alkmaar)
-
- Een onderwijseenheid over kansenongelijkheid, diversiteit en inclusie, onder advisering
 - Aandacht voor de queer community
 - Verder kijken dan de witte bril (Den Haag)
-
- Het combineren van vakken (Dordrecht)
-
- Vaker in gesprek te gaan met studenten over bepaalde thema's gerelateerd aan diversiteit en inclusie
 - Het is goed om te weten wie wat doet
 - Inclusie zou een grondhouding moeten zijn
 - Een lessenreeks over diversiteit en inclusie (Haarlem)

Wat mist er in het huidige programma?

- Interculturele communicatie
 - Hoe je communiceert met ouders
 - Gezamenlijk optrekken met andere vakgroepen
 - Praten over de actualiteiten in de les
 - Als team in gesprek gaan hoe we ervoor kunnen zorgen dat inclusie een opdracht van ons allemaal wordt (Rotterdam)
-
- Wereldkennis
 - Inzicht in de religie van deze leerlingen
 - Open houding stimuleren
 - Bij de pabo mist het voorbereiden op oudergesprekken met ouders die slecht NL spreken
 - Omgaan met verschillen; wat houdt de godsdienst in, wat is de cultuur waar de kinderen in opgroeien (Basisscholen)

Professionalisering wensen en behoeften

- Gesprekstechnieken; gesprek leiden, hoe ga je om met weerstand en conflicten, in gesprek gaan over vooroordelen, hoe bespreek je gevoelige onderwerpen, etc.
- Meer kennis van inclusie, kansenongelijkheid, diversiteit, etc.
- Meer handvaten en tools om om te gaan met diverse klassen.
- Het liefst dit samen verkennen met het team op een scholingsdag.

“We zijn van plan om volgend jaar een aantal scholingsdagen te besteden aan diversiteit en inclusie”. (HRM)

Knelpunten

- **TIJD!!!**
- **De houding van studenten tov diversiteit en inclusie**

“Ik zie het best wel veel studenten afvallen die gewoon die druk niet aan kunnen in combinatie met iets anders. Als je problemen thuis hebt. En die Pabo is al heel druk zo, dus ik zie best wel veel studenten afvallen van wie ik denk, oh je was zo een leuke goede juf of meester geworden. Maar je gaat gewoon ten onder aan de druk” (decaan Alkmaar)

“Een diverse groep wordt door studenten soms eerder gezien als lastig in plaats van dat het je verrijkt” (Rotterdam)

Inclusie binnen de NLA

"Ik zie enorme kansen in de NLA om met inclusie aan de slag te gaan"(Haarlem)

"Label inclusie als een belangrijk thema binnen de NLA"(Rotterdam)

"Kansengelijkheid moet een stevigere plek krijgen" (Dordrecht)

Resultaten Alkmaar

Onderwerp	Resultaat
Diversiteit team	Voornamelijk vrouwen Weinig tot geen collega's met migratieachtergrond Ook collega's met praktijkervaring
Diversiteit studenten	Vooraf vrouwen maar ook steeds meer mannen Grote variatie in opleidingsniveau Weinig studenten met migratieachtergrond Verschillen in economische status
Visie inclusie	Iedereen mee laten doen en gelijke kansen bieden
Visie inclusief onderwijs	Passend onderwijs Verschillen benutten, meerwaarde zien van verschillen Leerlingen goed kennen
Belang inclusief onderwijs	Het speelt minder in het werkveld, andere locaties zijn er meer mee bezig Studenten lopen stage op kleine dorpsschooltjes Wel belangrijk om studenten buiten grenzen te laten kijken
Inclusief curriculum	Levensbeschouwing Omgaan met anderstalige studenten

Resultaten Alkmaar

Onderwerp	Resultaat
Mening studenten inclusie	Wordt gezien als lastig en minder als kans Studenten voelen zich handelingsverlegen voor diverse klas
Inclusie activiteiten buiten curriculum	Weinig inclusie in vieringen maar studenten vragen daar ook niet om
Wat mist er voor een inclusief programma	Multi perspectivisch kijken: situatie analyseren en verplaatsen in ander perspectief Studenten laten meekijken op plekken waar ze normaal niet komen Vak integratie stimuleren Samenwerking studenten stimuleren Tijd en ruimte
Professionaliseringsbehoefte	Hoe kun je talenten inventariseren? Hoe kun je een gesprek leiden? Hoe neem ik mijn collega's mee in dit thema? Het liefst in de vorm van scholingsdagen
Wensen NLA	Inbrengen multi perspectivistisch kijken
Knelpunten	Diversiteit studentenpopulatie

Resultaten Den Haag

Onderwerp	Resultaat
Diversiteit team	Ongeveer 75% vrouw Vrij normatief, wit, weinig divers, weinig kleur Meeste collega's tussen 35-60 jaar
Diversiteit studenten	Zij instroom en voltijd vrij wit Flex en deeltijd is gemêleerder AD Pep is erg gemêleerd Over het algemeen meer vrouwen
Visie inclusie	Iedereen zou dezelfde mogelijkheden moeten hebben om zichzelf te ontwikkelen en gelijkwaardig behandeld moeten worden.
Visie inclusief onderwijs	Kinderen hebben spiegels en ramen nodig: je moet jezelf herkennen, maar de kinderen moeten ook weten dat als je het raam open doet, dat de wereld er anders uit ziet dan alleen maar witte kinderen.
Belang inclusief onderwijs	Inclusie is een heel belangrijk onderwerp Alert op taalgebruik bij studenten over diversiteit en inclusie Docent maakt zelf een keuze om iets te doen met inclusiviteit
Inclusief curriculum	Vak Diversiteit in de AD Pep Workshops over diversiteit in materialen zoals puzzels, prentenboeken. Pabo zou meer moeten doen want de studenten geven les op gemengde scholen

Resultaten Den Haag

Onderwerp	Resultaat
Kansengelijkheid	Niet duidelijk of hier aandacht voor is in het programma Sommige mensen hebben voordelen nodig om te komen waar anderen zijn Niet iedereen kan zich dit voorstellen
Inclusie activiteiten buiten curriculum	Momenteel voornamelijk vieringen vanuit de christelijke traditie Zou meer aandacht aan besteed kunnen worden Gastsprekers over kansenongelijkheid
Mening studenten inclusie	Soms haken studenten af als het teveel gaat over inclusief taalgebruik en andere studenten krijg je wel aan boord
Team	Sommige collega's zijn erg bezig met dit onderwerp en anderen helemaal niet Er is weleens kritiek van collega's die er anders in staan Het is niet duidelijk welke collega waar mee bezig is op dit gebied
Wat mist er voor een inclusief programma	Een onderwijseenheid over kansenongelijkheid, diversiteit en inclusie, onder advisering Aandacht voor de queer community Verder kijken dan de witte bril

Resultaten Den Haag

Onderwerp	Resultaat
Professionaliseringsbehoefte	Meer kennis van cijfers om anderen te overtuigen van het belang Meer handvaten hoe je er echt mee om kan gaan Een cursus gebaseerd op literatuur en onderzoek Het liefst samen leren in het team en met elkaar erover praten
Knelpunten	Weerstand bij collega's Op de open dag is iedereen wit en is er voor andere groepen geen herkenning
Diversiteit personeel en studentenpopulatie	Er moet meer aandacht komen voor het aannamebeleid van nieuwe collega's Studenten herkennen zich niet in een heel wit team
Samenwerking andere scholen	Gastpreker andere hogeschool over kansenongelijkheid Er is veel samenwerking met het werkveld

Resultaten Dordrecht

Onderwerp	Resultaat
Diversiteit team	Aardige mix van mannen en vrouwen Traditionele mannetje/vrouwtje-gezin Geen culturele diversiteit, behalve de teamleider Docenten die geloven maar het niet heel erg uitdragen
Diversiteit studenten	Mannen blijven achter of vallen eerder uit Het is bekend welke studenten op dezelfde sekse vallen Culturele diversiteit vergelijkbaar met docententeam
Visie inclusie	Nieuwsgierig zijn naar elkaar, elkaar meer leren kennen Dat iedereen zich gezien en gehoord voelt Het zit vooral in de cultuur die je met elkaar uitstraalt
Visie inclusief onderwijs	Inclusiviteit zit in hoe je handelt of stilstaat bij bepaalde onderwerpen
Belang inclusief onderwijs	Je bent er vaak al onbewust mee bezig Het is belangrijk om collega's te hebben die hier scherp op zijn Het zijn meer hap-snap momenten Het is meer docent afhankelijk en zit niet sterk verankerd in het programma
Inclusief curriculum	Diversiteitsdagen jaar 2 Burgerschap en pedagogiek Vast onderdeel in de voltijd, keuze bij de deeltijd

Resultaten Dordrecht

Onderwerp	Resultaat
Inclusief curriculum	Gebedshuizen bezoeken Ontmoetingen organiseren Keuzeonderwijs over gender Er gebeurt wel wat maar er is geen lijn Lessen over handhaven tussen straat-, school-, thuiscultuur Nieuwsberichten bespreken Materialen bespreken
Inclusie activiteiten buiten curriculum	Kerst en paarse vrijdag worden gevierd Er zijn hier weinig studenten die andere culturele dagen vieren
Kansengelijkheid	Documentaire Klassen wordt veel gebruikt Het is wel iets dat leeft bij ons maar meer gebaseerd op klasse en niet op etniciteit We hebben veel eerste generatie studenten We bieden ondersteuning met o.a. een welzijnscoach en studentenbuddies
Mening studenten inclusie	Studenten zijn erg open over gender en seksualiteit De ene is enthousiast over paarse vrijdag en de ander vindt het onzin Studenten kiezen ervoor om soms niet naar lessen te komen die gaan over deze thema's

Resultaten Dordrecht

Onderwerp	Resultaat
Team	Het is geen onderwerp van gesprek in het team Er is niks mis met een weinig divers team, dat past in de regio
Wat mist er voor een inclusief programma	Het combineren van vakken
Professionaliseringsbehoefte	Gespreksvaardigheden: hoe ga je om met weerstand en conflicten? Bewustzijn over je eigen vooroordelen In gesprek gaan over vooroordelen en blinde vlekken Opdoen van ervaringen Bezoeken van gebedshuizen of gastcolleges Onderdompelen in dit thema voor een hele dag Meer kennis over kansenongelijkheid
Knelpunten	Te weinig tijd; onderwijseenheden moeten erdoorheen geramd worden We willen teveel in te korte tijd Te weinig verdieping en rust om een thema neer te zetten

Resultaten Dordrecht

Onderwerp	Resultaat
Wensen en verwachtingen NLA	Werken met themadagen Werken met vraagstukken Kansengelijkheid moet een stevigere plek krijgen Passen alle thema's wel op alle locaties?
Diversiteit personeel en studentenpopulatie	Dordrecht is meer het plattelandsschooltje Waarschijnlijk zien studenten van kleur geen herkenning hier De populatie is allemaal een beetje van hetzelfde Het zou juist interessant zijn voor de studenten om een divers persoon voor de klas te hebben
Samenwerking andere scholen	Het is jammer dat studenten kunnen kiezen om alleen stage te lopen op een school die qua religie bij hen past. We hebben liever dat ze echt buiten gaan spelen Het zou ook interessant zijn om met andere opleidingen samen te werken zoals Social Work met betrekking tot het thema armoede bijvoorbeeld

Resultaten Haarlem

Onderwerp	Resultaat
Diversiteit team	Goede mix tussen mannen en vrouwen Goede mix van leeftijden Culturele achtergrond is niet erg divers, momenteel maar twee collega's Er zijn een paar mensen die christelijk zijn
Diversiteit studenten	Heel veel verschil in leeftijd en ervaring door de opleidingsvarianten In de voltijd is weinig culturele diversiteit maar in de andere varianten veel meer zoals in de flex Voornamelijk vrouwen
Visie inclusie	Dat iedereen zich veilig en thuis voelt Dat iedereen mee kan doen Dat er juist verschillen mogen zijn
Visie inclusief onderwijs	Het huidige onderwijs roept deze vraag naar inclusief onderwijs op Andere verhalen moeten ook een podium krijgen
Belang inclusief onderwijs	Het is geen speerpunt Er is heel veel daarnaast ook belangrijk Het hangt af van het individu Het is niet ingebed Studenten zijn op zoek naar een rolmodel Ik heb nooit collega's gehoord over inclusief onderwijs, wel over differentiëren

Resultaten Haarlem

Onderwerp	Resultaat
Inclusief curriculum	Levensbeschouwing Burgerschap Themaweek Stages Module waar kansengelijkheid in zit Training interculturele communicatie Internationale ervaring Keuzemodule Moskeebezoek
Inclusie activiteiten buiten curriculum	Debat over zwarte piet (aantal jaren terug) Er mag veel meer aandacht besteed worden aan vieringen
Kansengelijkheid	Voor de ene docent erg belangrijk en voor de andere speelt het geen grote rol Het programma is voor iedereen hetzelfde
Mening studenten inclusie	Ik schrik soms van reacties van studenten Rechtse standpunten Studenten met een migratieachtergrond worden goed opgenomen in groepjes

Resultaten Haarlem

Onderwerp	Resultaat
Team	Het team staat erg open voor dit thema
Wat mist er voor een inclusief programma	Goed om vaker in gesprek te gaan met studenten over bepaalde thema's gerelateerd aan diversiteit en inclusie Het is goed om te weten wie wat doet Inclusie zou een grondhouding moeten zijn Een lessenreeks over diversiteit en inclusie
Professionaliseringsbehoefte	Hoe voer je moeilijke gesprekken? Hoe ga je om met diverse klassen? Welke didactische werkvormen kan ik gebruiken? Een good practice video bekijken en bespreken Ik zou graag voorbeelden met elkaar willen delen Met elkaar in gesprek aan de lunchtafel aan de hand van een vraag op een kaartje bijvoorbeeld
Knelpunten	Tijd Je kunt de studenten niet echt leren kennen door tijdgebrek

Resultaten Haarlem

Onderwerp	Resultaat
Wensen en verwachtingen NLA	Meer zicht kunnen krijgen op de ontwikkeling van de student Dat je een focus hebt op een specifieke variant en niet in alle varianten lesgeeft Ik zie enorme kansen in de NLA om met inclusie aan de slag te gaan Werken met kleinere groepen

Resultaten Rotterdam

Onderwerp	Resultaat
Diversiteit team	Mannen en vrouwen in evenwicht Diversiteit in leeftijd, verjonging in het team Niet divers qua culturele diversiteit, geen afspiegeling van Rotterdam
Diversiteit studenten	Erg gemengd qua leeftijd en werkervaring Meer vrouwen maar we mogen ons verheugen op meer mannen Er is wel culturele diversiteit maar wel veel minder dan bijvoorbeeld bij social work
Visie inclusie	Dat mensen zich gezien en gehoord voelen en dat daar daadwerkelijk iets mee gedaan wordt Dat alles besproken kan worden en dat je mag afwijken van de mainstream
Visie inclusief onderwijs	Aandacht voor diversiteit en inclusie is een opdracht van ons allemaal
Belang inclusief onderwijs	Onze studenten moeten inclusief onderwijs gaan verzorgen want ze gaan werken in Rotterdam Het gesprek over de vragen die een diverse klas oproept moet plaatsvinden in de Pabo Studenten moeten bewust worden gemaakt dat de manier waarop ze voor de klas staan ook is beïnvloed door eigen identiteit en levensbeschouwing

Resultaten Rotterdam

Onderwerp	Resultaat
Inclusief onderwijs	Diversiteit kan ook ongemakkelijk zijn en deze gesprekken moeten gevoerd worden met studenten Studenten vragen om mee te kijken met inclusieve voorbeelden die je kiest Studenten komen met voorbeelden waar gesprekken over gevoerd kunnen worden
Inclusief curriculum	Pedagogiek Burgerschap Hoe betrek je ouders? Lessen over culturele diversiteit Voorbeelden van vakken zoals dans kunnen wel diverser Bezoek gebedshuizen
Inclusie activiteiten buiten curriculum	Qua vieringen is er nog een wereld te winnen Studenten kunnen naar ons toe komen om te praten over o.a. hun stage ervaringen

Resultaten Rotterdam

Onderwerp	Resultaat
Kansengelijkheid	We hebben het er veel over met elkaar Het is ons vak om ervoor te zorgen dat kansen gelijk worden in het basisonderwijs We delen veel artikelen hierover Belangstelling voor dit onderwerp is persoonsafhankelijk Het zit niet heel bewust in ons curriculum
Mening studenten inclusie	Een diverse groep wordt door studenten soms eerder gezien als lastig in plaats van dat het je verrijkt Studenten zijn pragmatisch en willen hun Pabo diploma halen en zijn niet geïnteresseerd om met verschillende scholen in aanraking te komen
Team	Wij wisselen veel voorbeelden uit We hebben veel gesprekken met elkaar hierover We durven elkaar kritische vragen te stellen We hebben een groot onderling vertrouwen We doen veel aan kennisdeling

Resultaten Rotterdam

Onderwerp	Resultaat
Wat mist er voor een inclusief programma	Interculturele communicatie Hoe je communiceert met ouders Gezamenlijk optrekken met andere vakgroepen Praten over de actualiteiten in de les Als team in gesprek gaan hoe we ervoor kunnen zorgen dat inclusie een opdracht van ons allemaal wordt
Professionaliseringsbehoefte	Ik heb de tools niet om sommige studenten met een andere achtergrond goed te bereiken Tools om onze eigen valkuilen te zien Hoe bespreek je gevoelige onderwerpen? Wat doe je met moeilijke thema's vanuit de actualiteit in je klas? Iedereen moet in staat zijn om deze gesprekken met studenten te kunnen organiseren Kennis van de grootstedelijke context Interculturele communicatie
Knelpunten	Sommige pragmatische studenten hebben geen behoefte om in aanraking te komen met andere scholen

Resultaten Rotterdam

Onderwerp	Resultaat
Wensen en verwachtingen NLA	De wens is dat het curriculum van de NLA inclusief is Op zoek gaan naar de eigen ervaring van de studenten en daar willen we met ons onderwijs op antwoorden Dit thema moet een vraagstuk zijn binnen de NLA Label het als een belangrijk vraagstuk

Hoe verder??

Aanbod vanuit het lectoraat Diversiteitsvraagstukken
Verdieping lessenreeks Inclusief Lesgeven gericht op het docententeam.

Sessie 1: Basis Inclusief Lesgeven: Waar staan we nu?

Sessie 2: Sfeer in de klas: Hoe creëren we een inclusieve leeromgeving?

Sessie 3: Inhoud lesprogramma: Hoe maak ik mijn lesinhoud inclusief?

Sessie 4: Les strategieën: Hoe kunnen we verschillen benutten?

Sessie 5: Kansenongelijkheid: De rol van de docent

(5 sessies met optionele verdiepende intervisie bijeenkomsten)